

Sivistyslautakunta

Kuntastrategiassa sivistyslautakunnalle asetetut tavoitteet

- *Sivistystoimen laadukkaiden palvelujen turvaaminen*
- *Sivistystoimen toiminnan sopeuttaminen taloudellisten tavoitteiden mukaisiksi*
- *Sivistystoimen pätevän ja ammattitaitoisen henkilöstön työpaikkojen turvaaminen*
- *Työhyvinvoinnin ylläpitäminen ja siihen panostaminen*
- *Lapsiperheiden hyvinvoinnin tukeminen, hyvinvointia tukevien taitojen opettaminen*
- *Uudet innovaatiot opetuksessa*
- *Yritysyhteistyön laajentaminen, nuoren kotikuntaan jäämisen mahdollistaminen*
- *Yrittäjyyskasvatuksen lisääminen*
- *Runsaat harrastusmahdollisuudet*
- *Kuntalaisten osallistaminen tapahtumiin, kulttuuriin ja taiteeseen*

Varhaiskasvatus

Päiväkotitoiminta

Varhaiskasvatuksen tavoitteena on tukea lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista, edistää hyvinvointia sekä turvata laadukkaat varhaiskasvatuksen palvelut. Tämä osaltaan auttaa lapsiperheiden hyvinvointia kuntastrategian tavoitteiden mukaisesti. Lain velvoitteen mukaisesti taataan kaikille päivähoitoa tarvitseville alle kouluikäisille lapsille sekä erityistä tukea tarvitseville lapsille mahdollisuus varhaiskasvatukseen.

Varhaiskasvatus on suunnitelmallista ja tavoitteellista, ja se koostuu kasvatuksesta, opetuksesta ja hoidosta pedagogiikkaa painottaen. Varhaiskasvatusta toteutetaan Kihniön kunnan varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti. Paikallinen suunnitelma määrittelee, ohjaa ja tukee varhaiskasvatuksen järjestämistä kuntatasolla. Se on velvoittava ja sitä arvioidaan ja kehitetään jatkuvasti. Paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma on päivitetty keväällä 2022.

Kihniössä varhaiskasvatusta järjestetään päiväkodissa. Kettukallion päiväkodissa toimii 1.8.2025 alkaen kolme ryhmää. Henkilökuntaan kuuluu päiväkodinjohtaja, varhaiskasvatuksen opettaja, varhaiskasvatuksen erityisopettaja sekä lastenhoitajia. Lastenhoitajien määrää arvioidaan jatkuvasti, jotta lakisääteinen mitoitus saadaan toteutumaan. Ryhmät rakennetaan lasten ikä- ja kehitystason mukaisesti. Päiväkotipalveluja tuotetaan kunnassa esiintyvän tarpeen mukaan. Kunnallinen perhepäivähoito loppui vuonna 2020.

Varhaiskasvatuksessa otettiin vuonna 2022 käyttöön Wilma-varhaiskasvatusohjelmisto, mutta palvelu päättyy vuoden 2025 loppuun mennessä. Vuoden 2026 alussa otetaan käyttöön uusi käyttöjärjestelmä. Käyttöönotto edellyttää koulutusta henkilökunnalle, jolloin sijaistarve lisääntyy. Sähköiseen työajanseurantaan siirryttiin keväällä 2024.

Maksuttoman varhaiskasvatuksen kokeilu oli vuosina 2023–2024. Kunnanvaltuusto päätti olla jatkamatta maksutonta varhaiskasvatusta vuonna 2025 osana talouden sopeuttamistoimenpiteitä.

Varhaiskasvatuksen vastuualueeseen kuuluvat myös kotihoidontuki ja yksityisen hoidon tuki. Kotihoidontukea maksetaan alle kolmevuotiaasta lapsesta, joka ei käytä kunnallista

varhaiskasvatuspalvelua. Yksityisen hoidon tukea perheen on mahdollista saada valitessaan yksityisen palveluntuottajan tai palkkaamalla hoitajan kotiin vaihtoehtona kunnalliselle varhaiskasvatuspalvelulle.

Varhaiskasvatuksen menoja nostaa kohonneet palkkakulut ilta-, viikonloppu- ja yöhoidosta. Kuluja katetaan optimoidulla työaikasunnittelulla, ostopalveluiden vähentämisellä ja tehostetaan yhteistyötä perusopetuksen kanssa. Lisäksi haetaan aiempaa aktiivisemmin uusia hankkeita, joiden avulla voidaan löytää uusia tapoja tuottaa laadukkaita palveluita kustannustehokkaasti.

Lasten kotihoidon tuki

Kotihoidon tukea saavien määrärahaa on varattu 40.000 euroa vuodelle 2026.

Varhaiskasvatuksen hankkeet

Talousarviovuonna ovat käynnissä seuraavat hankkeet

- Koulutuksellista yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa Kihniön kunnan varhaiskasvatukseen ja esi- ja perusopetukseen (17.4.2024 – 31.12.2027) (OKM)

Varhaiskasvatuksen kokonaiskustannuksiksi arvioidaan 688.443euroa ja tuloiksi 55.000 euroa vuonna 2026.

Varhaiskasvatuksen tilinpäätökset ja talousarviot.

	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatuotot	41.053,57	4.716	27.000	55.000
Toimintamenot	-660.908,86	-659.127	-598.888	-688.443
Toimintakate	-619.855,29	-654.411	-571.888	-633.443

Toiminnalliset tavoitteet: varhaiskasvatus

Toimenpide	Kuvaus	Vastuutaho(t)	Mittari	Toteutuminen
Täydentävän hoidon yhteistyö	Järjestää täydentävä varhaiskasvatus ja iltapäivätoiminta mahdollisimman laajassa yhteistyössä koulun kanssa.	Päiväkodinjohtaja, rehtori, sivistystoimen toimistosihteeri, hyvinvointijohtaja	Yhteistyörakenteet määritelty ja dokumentoitu Pilotointi keväällä 2026	

Yhteistyötoiminta koulun kanssa	Käynnistää säännöllinen ja matalan kynnyksen yhteistyö (esim. lukeminen, leikittäminen, retket, pienet tiedeprojektit) varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen välillä.	Varhaiskasvatus, perusopetus	Toteutuu 2 x vuodessa	
Virkistystoiminnan suunnittelu	Järjestää yhteistä virkistystoimintaa säännöllisesti. Hyödynnetään kunnan omia mahdollisuuksia (Pyhäniemi, Käskyvuori, kunnan mökki)	Henkilöstöhallinto, esihenkilöt	Vähintään 2 x vuodessa	
Hoitoaikojen ohjeistus ja näkyvyys	Vanhemmille tehdään selkeä ja sitova ohje hoitoaikojen ilmoittamiseen. Hoitoajat on oltava näkyvillä vähintään kahdeksi tädeksi viikoksi eteenpäin (esim. viikolla 34 näkyvät viikot 35 ja 36).	Päiväkodinjohtaja, päiväkodin henkilöstö, vanhemmat (sitoutuminen)	Toteutuminen	
Aktiivinen hankehaku	Etsitään ja haetaan aktiivisesti erilaisia hankkeita.	Hyvinvointijohtaja, päiväkodinjohtaja ja	Tavoitteena vähintään 1 käynnissä oleva hanke vuodessa	

Esi- ja perusopetus

Esi- ja perusopetuksen keskeisenä tavoitteena on luoda oppilaalle turvallinen ja yhtenäinen polku varhaiskasvatuksen jälkeen Kihniön yhtenäiskoulun ala- ja yläkoulun kautta laadukkaasti esi- ja perusopetuksen jälkeisiin jatko-opintoihin. Kuntastrategian tavoitteena on

lisäksi uusien innovaatioiden kehittäminen esim. teknologian avulla, valinnaisainetarjottimen monipuolistaminen, yrittäjyyskasvatuksen lisääminen, yritysyhteistyön lisääminen sekä hyvinvointia tukevien taitojen opettaminen.

Oppilasennuste (20.09.2025)

	25 - 26	26 – 27	27 - 28	28 - 29	29 - 30
LUOKAT 0–5					
alaluokat	69 (8)	60 (8)	48 (9)	48 (11)	48 (10)
LUOKAT 6–9					
yläluokat	80	77	76	65	60
YHTEENSÄ	157	145	136	124	118

Taulukossa suluissa olevat luvut tarkoittavat esioppilaita. Velvoittavan esiopetuksen lakimuutoksen vuoksi esioppilaiden lukumääräksi on kirjattu koko ikäluokka.

Talousarviovuonna 2025 Kihniön yhtenäiskoulussa on siirrytty joustavaan esi- ja alkuopetukseen. Tavoitteena on luoda eheä oppimisen polku ja huomioida lapsen taito- ja kehitystaso mahdollisimman hyvin ja yksilöllisesti.

Esiopetus

Esiopetusta on annettu erillisessä opetusryhmässä Kihniön yhtenäiskoulussa vähintään 700 tuntia lukuvuodessa. Syyslukukaudella 2025 siirryttiin joustavaan esi- ja alkuopetukseen.

Opetus ja ateriat ovat esioppilaille maksuttomia ja yli kolmen kilometrin etäisyydellä koulusta asuvilla esioppilailla on oikeus kunnan järjestämään koulukuljetukseen. Yhteistyötä tehdään myös Kettukallion päiväkodin kanssa. Esiopetuksen määrärahasi on varattu 90.612euroa vuonna 2026.

Perusopetus

Kihniössä toimii yksi yhtenäiskoulu, joka käsittää vuosiluokat 1–9. Yhtenäiskoulussa toimii myös esiopetus. Koulun tiloja käytetään kaikkien vuosiluokkien opetukseen. Luokanopettajien ja aineenopettajien yhteiskäyttöä on runsaasti yhtenäiskoulun sisällä.

Perusopetuksen uusi opetussuunnitelma on otettu Kihniössä käyttöön porrastetusti vuosina 2016–2019. Opetussuunnitelman pääajatuksena on oppiaineiden rajojen madaltaminen ja monialaisten projektien lisääminen. Yhtenäiskoulun opettajien tietokoneet sekä oppilaskäytössä olevat Chromebookit uusitaan leasing-aikataulutuksen mukaan kesällä 2026. Chromebookien määrää on vähennetty 60 -> 44 kpl lukuvuonna 2025–2026.

Aamupala on päivän tärkein ateria. Vuoden 2019 loppupuolelta saakka on koulussa tarjottu pienimuotoista aamupalaa, jolla on ollut selvää vaikutusta opiskelun onnistumiseen. Aamupalatarjoilua jatketaan edelleen. Ruokamäärärahoihin on varattu 4.500 euroa vuodelle 2026 aamupalan toteuttamiseen. Kouluterveyskyselystä 2025 käy ilmi, että vain kolmasosa syö aamupalan joka aamu. Tätä laskenutta lukua yritetään nostaa koulukuljetuksen aikatauluja optimoimalla ja valistuksella.

Koulunkäynninohjaajien määrää on vähennetty kahdella lukuvuodeksi 2025–2026 säästötoimenpiteiden vuoksi. Tarve ei ole kuitenkaan vähentynyt. Oppilaan fyysisen vamman aiheuttaman tai muista syistä johtuvien oppimisvaikeuksien vuoksi ohjaajia on palkattu asiantuntijoiden lausuntojen perusteella. Kunnassa työskentelee seitsemän vakituista ohjaajaa, joista kolme on osa-aikaisia, ja yksi määräaikainen ohjaaja osa-aikaisena. Koulunkäynninohjaajat työskentelevät esiopetuksessa, perusopetuksessa, erityisopetuksessa, aamu- ja iltapäivätoiminnassa sekä varhaiskasvatuksessa. Yhden vakituisen ohjaajan työpanoksesta osa menee hallinnon tehtäviin. Lisäksi koulunkäynninohjaajat valvovat odotustunteja. Lukuvuonna 2025–2026 odotustunteja on 10 tuntia/viikko. Ohjaajien palkkakuluista osa rahoitetaan hankkeilla sekä laskuttamalla lähettäviä kuntia.

Valtionosuusuudistuksen seurauksena kunnan tulee kirjata kirjanpitoonsa kotikunta-korvaustulot ja –menot. Tulevana vuonna ko. kirjaus aiheuttaa sivistystoimelle noin 40.000 euron lisäkulut. Lisätuloja kirjataan noin 40.000 euroa. Sijoitettujen oppilaiden opetuksesta aiheutuneiden menojen laskuttaminen lähettäjäkunnilta lisää tuloja.

Koulukuljetusten kustannukset ovat nousseet uuden kilpailutuksen myötä edellisten vuosien tasosta. Uudet hinnat ovat voimassa lukuvuodet 2025–2028. Tavoitteena on edelleenkin järjestää koululaiskuljetukset mahdollisimman edullisesti ja samalla kuljetettavia palvellen. Koulukuljetusten kustannustehokkuutta voidaan lisätä koulunkäynninohjaajien valvomilla odotustunneilla. Odotustunneille on tavoitteena järjestää erilaisia aktiviteetteja, jotka innostavat lapsia ja nuoria erilaisten aktiviteettien pariin. Hankerahoitusta on mm. saatu liikkuviin odotustunteihin. Odotustunneilla voi tehdä myös kotitehtäviä.

Oppilaanohjausta on tavoitteena edelleen kehittää nykypäivän tarpeita paremmin vastaavaksi sekä tiivistää yhteistyötä lähialueen yritysten ja ammatillisten koulujen kanssa vuosiluokkien 8–9 oppilaiden työelämää tutustumisjaksojen puitteissa ja kuntastrategian tavoitteiden mukaisesti. Uusi oppivelvollisuuslaki lisäsi kotikunnan ja oppilaitosten vastuuta oppilaiden ohjaamisessa jatko-opintoihin. Kahdeksasluokkalaiset ovat tutustumassa työelämää lukuvuoden aikana kaksi erillistä viikkoa ja yhdeksäsluokkalaiset yhden viikon. Lisäksi 7.–9. luokan oppilaat käyvät tutustumismatkoilla lähialueen eri oppilaitoksissa. 7.luokalla työelämää tutustumista toteutetaan yksittäisinä päivinä. Oppilaanohjauksen vs. lehtori ohjaa tätä tutustumistyötä.

Yrittäjyyskasvatusta kehitetään edelleen. Kihniön yhtenäiskoulu on edelleen mukana Yrityskylä-toiminnassa (6. ja 9.luokat). Säästötoimenpiteiden vuoksi ikäluokat osallistuvat samana päivänä tapahtumaan kuljetuskustannusten säästämiseksi. Rahoitusta osallistumiseen on saatu lahjoituksena Hakeosuuskunnalta, mutta rahoitusta tulee myöhemmin miettiä uudelleen. Olemme mukana myös OmaOnni yhteistyössä Sedun ja omaSP:n kanssa sekä teemme yhteistyötä 4H-yhdistyksen kanssa.

Työelämän tarpeisiin kuuluu myös hyvä kielitaito. Yhtenäiskoulussa tarjotaan lisäkieliopintojen mahdollisuutta 4.-luokkalaisille ja 8.-luokkalaisille, jos aineen valitsee vähintään 7 oppilasta. Lukuvuodeksi 2025–2026 ei syntynyt valinnaiskielen ryhmää.

Valtioneuvoston tuntijakouudistuksen mukaisesti äidinkielen ja kirjallisuuteen tuli kaksi vuosiviikkotuntia lisää sekä matematiikkaan 1 h. Muutos astui voimaan 1.8.2025.

Lv. 2024–2025 valinnaisainetarjottimeen lisättiin kaksi uutta valinnaisainetta: scrapbook, joka on kuvataiteen ja äidinkielen yhteisprojekti sekä pelastustoiminnan valinnaiskurssi (sis. mm. ensiapukoulutusta, onnettomuuksien ennalta ehkäisyä, varsinaista palosuojelua hyödyntäen Suomen pelastusalan keskusjärjestön SPEK:n nuorisokoulutuksen materiaalia). Valinnaisaineiden järjestämisessä otetaan huomioon niiden kustannustehokkuus. Lv. 2025–2026 valinnaisryhmä muodostui myös kotitaloudesta.

Taito- ja taideaineisiin (kuvataide, kotitalous, tekninen työ ja tekstiilityö) varataan lv. 2026–2027 omat määrärahat yhteensä 4600 €, jotka budjetoidaan perusopetukseen.

Perusopetuksen menoja nostavat koulukuljetukset sekä oppimisen tuen uudistus. Menot nousevat yhteensä 50 000 €. Myös palkankorotukset ja tasopalkkajärjestelmän voimaantulo nostavat menoja. Menojen kattamiseksi perusopetuksessa panostetaan lukujärjestyssuunnitteluun, toimenkuvien tarkasteluun ja sijaistenkäytön optimointiin. Lisäksi pilotoidaan uusia malleja ja lisätään yhteistyötä eri yksiköiden välillä.

Ennusteiden mukaan lukuvuotena 2028–2029 tulee huomattava lasku yläkoulun oppilasmäärässä. Vuonna 2026 aloitetaan suunnittelutyö yläkoulun tulevaisuudesta

Perusopetuksen kokonaismenojen arvioidaan olevan 1.612.105 euroa ja tulojen 95.000 euroa vuonna 2026.

Erityisopetus

Erityisopettajan (ent. laaja-alainen erityisopettaja) työn tavoitteena on edelleen käyttää opetusajasta suurin osa nuorimpien oppilaiden oppimisvaikeuksien hoitamiseen. Alkuopetuksen oppilaille annettavan erityisopetuksen tavoitteena on auttaa oppilaita saamaan vankka perusta äidinkielen ja matematiikan taitoihin.

Yhtenäiskoulussa toimii kaksi erityisopetuksen ryhmää. Ryhmissä toimii kaksi erityisluokanopettajaa ja viisi koulunkäynninohjaajaa. Kunnan kaikki oppivelvollisuusikäiset oppilaat voivat käydä peruskoulua omassa kunnassa.

1.8.2025 astui voimaan perusopetuslain muutos, joka koskee esi- ja perusopetuksen oppimisen tukea. Ryhmäkohtaiseen tukeen käytetään lv. 2025–2026 19 h/vko. Oppimisen tukea varten saatava valtionosuus on yleiskatteellista, mutta tuen uudistuksesta aiheutuva lisäkustannus noin 15 000 € on budjetoitu perusopetuksen palkkakuluihin.

Erityisopetuksen kokonaismenojen arvioidaan olevan 386.830 euroa vuonna 2026.

Kerhotoiminta

Opetushallitus on myöntänyt Kihniön kunnalle kerhotoiminnan tukemiseen ja kehittämiseen avustusta, jonka avulla järjestetään erilaisia kerhoja kaikenikäisille koululaisille. Avustuksen käyttöaika päättyy 31.12.2026. (OPH)

Aamu- ja iltapäivätoiminta

Aamu- ja iltapäivätoimintaa tarjotaan Kihniön kunnan peruskoulun ensimmäisen ja toisen vuosiluokan oppilaille, sekä muiden vuosiluokkien osalta perusopetuslain 20 c §:ssä ja 20 i §:ssä tarkoitetuille oppilaille. Mikäli ryhmään mahtuu, niin siihen voidaan ottaa myös kolmannen luokan oppilaita. Sivistystoimi saa valtionapua aamu- ja iltapäivätoimintaan. Aamu- ja iltapäivätoiminnasta peritään korvaus sen ajan mukaan, jonka lapsi on läsnä toiminnassa. Keväällä 2026 pilotoidaan malli, jolla tavoitellaan aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajaresurssin joustavaa käyttöä aamu- ja iltapäivätoiminnassa sekä päiväkodissa. Tavoitteena on jatkaa toimintaa seuraavanakin lukuvuonna eli syksyllä 2026, mikäli tarvetta on riittävästi ryhmän perustamista varten. Aamu- ja iltapäivätoiminnan kokonaismenojen arvioidaan olevan 35.513 euroa ja tulojen 20.000 euroa vuonna 2026.

Opetustoimen hankkeet

Talousarviovuonna ovat käynnissä seuraavat hankkeet

- Koulunuorisotyö Kihniön yhtenäiskoulussa (1.12.2024 - 30.11.2026) (AVI)
- Koulutuksellista yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa Kihniön kunnan varhaiskasvatukseen ja esi- ja perusopetukseen (17.4.2024 – 31.12.2027) (OKM)
- Liikkuvat odotustunnit (01.08.2025 – 31.07.2026) (AVI)

Esi- ja perusopetuksen tilinpäätökset ja talousarviot.

	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatuotot	198.712,48	195.672,18	229.072	170.520	183.000
Toimintamenot	- 2.297.941,75	- 2.335.372,36	-2.359.349	-2.251.395	-2.204.442
Toimintakate	- 2.099.229,27	- 2.139.700,18	-2.130.276	-2.080.875	-2.021.442

Toiminnalliset tavoitteet: opetus

Toimenpide	Kuvaus	Vastuutaho(t)	Mittari	Toteutumisen
Tunne- ja vuorovaikutustaitojen vahvistaminen	Vahvistetaan kykyä tunnistaa, ilmaista ja säädellä omia tunteita sekä toimia vuorovaikutukseen	Opettajat yhteistyössä oppilashuollon kanssa	Raportointi toteutumisesta	

	ssa toisten kanssa (itsetuntemus, itsesäätely, empatia, kuuntelu ja taito käsitellä konflikteja rakentavasti)			
Oppilaiden osallisuuden lisääminen	Vahvistetaan oppilaiden vaikuttamisen mahdollisuuksia, esim. hyödyntämällä enemmän oppilaskunnan ja tukioppilastoiminnan hyviä käytäntöjä	Vastuuopettaja , rehtori, koulun henkilökunta	Raportointi toteutumisesta	
Kierrätys	Osana ympäristökasvatuksista järjestetään lajittelupiste, jossa oppilaat pääsevät harjoittelemaan kierrätystä.	Rehtori, opettajat	Toteutuminen	
Joustavan esi- ja alkuopetuksen toiminnan kehittäminen	Joustavassa esi- ja alkuopetuksessa kehitetään edelleen erilaisia yhteistyömuotoja paitsi ryhmän sisällä, myös muun koulun kanssa. Esim. valmistellaan esitys koulun väelle, päiväkotiin, paikalliseen palvelutaloon; taidenäyttely	Esi- ja alkuopetuksen opettajat, rehtori	Raportointi toteutumisesta	
Täydentävän varhaiskasvatuks	Järjestää täydentävä	Päiväkodinjohtaja, rehtori,	Yhteistyörakenteet määritelty	

en ja iltapäivätoiminnan järjestäminen	varhaiskasvatus ja iltapäivätoiminta mahdollisimman laajassa yhteistyössä päiväkodin koulun kanssa.	sivistystoimen toimistosihteeri , hyvinvointijohtaja ja	ja dokumentoitu Pilotointi keväällä 2026	
Virkistystoiminta	Järjestää koko henkilöstölle yhteistä virkistystoimintaa säännöllisesti, mahdollisuuksien mukaan myös yhdessä päiväkodin henkilöstön kanssa	Koulun TYHY-tiimi	Vähintään 2 x vuodessa	
Pätevän henkilöstön sitouttaminen	Halutaan pitää kiinni pätevistä henkilöstöstä huolehtimalla laadukkaista työn edellytyksistä	Sivistyslautakunta, hyvinvointijohtaja, rehtori	Toteutuminen	
Lisätään oppilaiden motivaatiota ja kiinnostusta koulutyöhön monipuolisten ja osallistavien opetusmenetelmien avulla	Otetaan käyttöön toiminnallisia ja oppilaslähtöisiä oppimismenetelmiä sekä hyödynnetään oppimisympäristöjä myös koulun ulkopuolella	Rehtori, koulun henkilökunta	Raportointi toteutuneista menetelmistä	

Sivistystoimen tukipalvelut

Hallinto

Sivistystoimen hallintoon kuuluu hyvinvointijohtaja (50 %), Kihniön yhtenäiskoulun rehtori (100 %), sivistystoimen toimistosihteeri (100 %) ja Wilma-vastaava (45 %). Hallinnon kuluihin kirjataan lisäksi koko henkilöstöä koskevat eri järjestelmien lisenssimaksut. Hallinnon kulut kirjataan tukipalveluihin, josta ne jaetaan eri kustannuspaikoille. Määräraha sivistys- ja hyvinvointilautakunnan kokouspalkkioita ja matkakorvauksia varten on sivistystoimen hallinnon kohdassa. Hallinnon kokonaismenojen arvioidaan olevan noin 239.680 euroa vuonna 2026.

Ruokapalvelut

Yhtenäiskoulun keittiöllä työskentelee emäntä (60 %) ja yksi keittiöapulainen (80 %). Syksystä 2025 palkattuna on lisäksi yksi osa-aikainen keittiöapulainen, joka työskentelee ma-ke paikaten muiden osa-aikaisuutta. Keittiössä tuotetaan ruoka päiväkotiin sekä esiopetuksen, perusopetuksen ja erityisopetuksen oppilaille sekä henkilökunnalle. Lisäksi kunnan työntekijöillä on mahdollisuus käydä lounaalla koulun ruokalassa. Lounaasta veloitetaan verottajan määrittämä ravintoedun raha-arvo. Vuonna 2025 ateria maksaa 6,45 €. Aamuisin on tarjolla aamupala kaikille koulun oppilaille ja iltapäivisin välipala päiväkotiin sekä täydentävässä varhaiskasvatuksessa ja iltapäivätoiminnassa oleville lapsille. Koulun ruokalassa järjestetään vuosittain kolme teemapäivää, jotka ovat olleet tärkeitä oppilaille sekä henkilökunnalle. Keittiön henkilökunta on osallistunut myös muiden tapahtumien järjestämiseen. Koulun ruoka on saanut kouluterveyskyselyissä hyvää palautetta ja suurin osa oppilaista osallistuu päivittäin kouluruokailuun. Kihniön yksi suuri vetovoima on hyvä kouluruoka, josta halutaan pitää kiinni myös vuonna 2026. Keittiöhenkilökunnan palkat sekä muut määrärahat kirjataan tukipalveluihin, josta ne jaetaan eri kustannuspaikoille. Kokonaismenojen arvioidaan olevan 161.972 euroa vuonna 2026.

Kirjastopalvelut

Kihniön kunnankirjasto toteuttaa kaikessa toiminnassaan valtakunnallisia kirjastojen arvoja, joita ovat yhdenvertaisuus, vastuullisuus, yhteisöllisyys, rohkeus ja sananvapaus. Kirjasto tarjoaa monipuolisia ja ajanmukaisia palveluja, joiden käyttöön tarjotaan myös opastusta, ja kehittää henkilökunnan osaamista muuttuvan toimintaympäristön tarpeiden mukaiseksi. Yhteistyö eri suuntiin on aktiivista ja jatkuvaa. Kirjasto toimii omien tilojensa lisäksi verkossa ja kirjastotilan ulkopuolella. Omatoimikirjastojärjestelmä mahdollistaa laajat aukioloajat, joihin ei muuten kirjaston henkilöstöresurssien puitteissa olisi mahdollisuutta. Asiakkaat kirjautuvat omatoimijalla kirjastoon kirjastokortillaan ja käyttävät palveluita omatoimisesti.

Kirjasto edistää demokratiaa ja aktiivista kansalaisuutta, innostaa lukemaan ja tukee kansalaisten jatkuvaa oppimista. Kaikille avoimet ja maksuttomat palvelut ja tapahtumat lisäävät asiakkaiden tasa-arvoisuutta. Kirjasto toimii ympäristön kannalta kestävästi ja tarjoaa tilojaan monipuolisesti eri yhteistyötahojen käyttöön näyttely-, kokous- ja luentotiloiksi ja muihin tarpeisiin. Kirjasto järjestää tapahtumia sekä itsenäisesti että yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa ja tiedottaa tapahtumistaan ja palveluistaan aktiivisesti ja monikanavaisesti.

Kihniön kirjasto tekee aktiivisesti yhteistyötä koulun ja varhaiskasvatuksen kanssa ja pyrkii vastaamaan näiden asiakkaiden toiveisiin mahdollisimman hyvin omien resurssiensa puitteissa. Kirjasto tarjoaa lukudiplomit joka luokka-asteelle, huolehtii niihin sisältyvän kirjallisuuden saatavuudesta ja järjestää vinkkauksia, mediakasvatusta ja tiedonhaun opastusta koulun toiveiden ja koulun kanssa vuonna 2022 tehdyn yhteistyösopimuksen mukaisesti. Kirjastossa järjestetään kuukausittain kaikille avoin satuhetki, joka palvelee myös varhaiskasvatusta ja toteuttaa vuonna 2022 laadittua yhteistyösopimusta. Lisäksi kirjasto järjestää satuhetkiä varhaiskasvatuksen tiloissa. Kirjasto tarjoaa tilan lukukoiratoiminnalle ja huolehtii tiedottamisesta ja lukuaikojen jakamisesta koululle. Kirjaston tavoitteena on lasten ja nuorten kirjastovierailujen kautta tuoda kirjastoa tutuksi ja helposti saavutettavaksi palveluksi ja ajanviettopaikaksi lapsille ja nuorille, sekä innostaa ja kannustaa lukemaan.

Kaikki kunnan koululaiset käyvät lukuvuoden aikana kirjastossa ohjatuilla kirjastotunneilla harjoittelemassa kirjaston ja verkkokirjaston käyttöä, tutustumassa aineistoon, opiskelemassa tiedonhakutaitoja tai kuuntelemassa vinkkausta hyvästä luettavasta. Myös aikuisväestölle järjestetään kirjaston ja verkkokirjaston käytön opastusta, annetaan digiopastusta sekä tarvittaessa perehdytetään omatoimikirjaston käyttöön.

Ikäihmiset otetaan huomioon hankkimalla äänikirjoja ja kuvatallenteita. Ikäihmisten ja liikuntaesteisten kotipalvelua on tarjolla tarpeen mukaan. Celia-kirjaston (lukemisesteet), monikielisen kirjaston ja kuulovammaisten kirjaston palveluita markkinoidaan aktiivisesti. Kirjaston aineistoa viedään luettavaksi ja katseltavaksi palvelukeskuksiin ja ikäihmisten tapahtumiin.

Kirjastossa työskentelee kokoaikainen kirjastonjohtaja ja osa-aikainen (50 %) kirjastovirkailija. Vuonna 2026 kirjastopalvelut osallistuvat kulttuuritapahtumien järjestämiseen omien resurssiensa puitteissa.

Kirjaston hankkeet

Talousarviovuonna on käynnissä seuraava hanke

- *Kulttuuria ja demokratiaa kirjastossa 31.3.2026 saakka*

Kirjaston tuloiksi vuodelle 2026 on arvioitu 1.800 euroa ja menoiksi 186.142 euroa.

Kirjastopalvelut.

	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
	5.380	4.785	5.900	1.800
Toimintamenot	-203.616	-184.537	-187.960	186.142
Toimintakate	-200.597	-179.572	-182.060	184.342

Toiminnalliset tavoitteet: kirjasto

Toimenpide	Kuvaus	Vastuutaho(t)	Mittari	Toteutuminen
Kirjaston rooli yhteisön tilana	Vakiinnutetaan kirjaston rooli kylän yhteisenä, maksuttomana oleskelu- ja kohtaamispaikkana	Kirjaston henkilöstö, hyvinvointijohtaja	Tavoitetaan aiempaa enemmän käyttäjiä kirjastopalveluiden piiriin.	
	Edistetään omatoimipalveluiden käyttöä	Kirjaston henkilöstö	Omatoimikirjaston käyttökerrat pysyvät vakaana.	

Lukemis en ja sivistyks en edistämi nen	Toteutetaan kirjastolain mukaisia tehtäviä lukutaidon ja lukemisen halun edistämiseksi • monipuolin en kokoelma • e-kirjasto • avoimet satuhetket • henkilökoh tainen vinkkaus • kotipalvelu ikäihmisille	Kirjaston henkilöstö	Kouluyhteistyö toteutuu (lukudiplomit/tiedonhaku/vi nkkaus). Avoimet satuhetket 9 x vuosi. Kokoelma pysyy monipuolisena ja vastaa kuntalaisten toiveita. Kotipalvelun käyttäjämäärä pysyy vakaana.	
Yhteisölli set tapahtum at	Tarjotaan kirjaston tiloja maksutta yhdistysten ja toimijoiden käyttöön (kokoukset, luennot, taidenäyttelyt). Kutsutaan toimijoita järjestämään hyvinvointia tukevia tapahtumia yhteistyössä.	Kirjaston henkilöstö, hyvinvointijoh taja, vapaa- aikaohjaaja	Yhteistyössä järjestettyjen tapahtumien ja näyttelyiden määrä (tavoite 4–6 kpl/vuosi).	

Vapaa-aikapalvelut

Liikunta- ja ulkoilupalvelut

Vapaa-aikatoimi järjestää monenlaisia liikuntamahdollisuuksia eri-ikäisille lapsille ja nuorille. Näitä ovat liikuntakerhot ympäri vuoden, kunnan uintivuorot syksystä kevääseen sekä

liikuntaleirit kesällä. Myös aikuisille järjestetään liikunta- ja urheilutoimintaa. Lisäksi tavoitteena on järjestää matkoja eri urheilulajien kilpailuihin ja peleihin liikunnallisen innostuksen lisäämiseksi. Edelleen tavoitteena on järjestää myös muuta toimintaa mahdollisuuksien ja toiveiden mukaan, jotta mahdollisimman moni kuntalaisista voisi osallistua järjestettyyn toimintaan.

Vapaa-aikapalvelut tarjoavat yhdistyksille ja järjestöille käyttöön vapaa-ajan toimintaan liittyviä tiloja sekä mahdollisuuksien mukaan välineitä liikuntaharrastusten järjestämistä varten.

Geopark-maastoliikuntareittiä on kehitetty ja sen kehittämistä jatketaan edelleen. Tavoitteena on lisätä reitin kävijämäärää sekä tunnettavuutta. Kehittämisessä tärkeänä osana on esim. reittikarttojen tekeminen sekä märkien kohtien vahvistaminen. Reitti kulkee Pyhäniemestä Aitonevan kautta Käskyvuorelle, mistä se palaa jälleen Pyhäniemeen.

Kiintorastit löytyvät sekä Kettukallion mäestä että Käskyvuorelta.

Vapaa-aikapalvelut järjestävät erilaisia tapahtumia yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Näihin kuuluu esimerkiksi haastepyräilyt, perhetapahtumat, vanhustenviikon tapahtumat, mahdolliset kilpailut ja muut vastaavat. Pyhäniemi MTB olisi tarkoitus järjestää uudelleen kesällä 2026.

Parkanon Kiekonnakkelijat järjestävät viikkokisoja Pyhäniemen frisbeegolfradalla. Pyhäniemen rataa uudistettiin jälleen 2025 vuonna, kun pari vanhaa väylää jouduttiin poistamaan Matkaparkkien tieltä.

Vanhan kuntosalin tiloihin (koulun vanha pommisuoja) tehtiin kamppailusali, joka on ollut käytössä keväästä 2023 asti. Kamppailusalin oviin saatiin vihdoin uudet lukot ja tila on nyt laajemman käyttäjäkunnan käytettävissä.

Liikuntapaikkojen suunnittelussa ja sijoittamisessa on tarve arvioida ja suunnitella koulun aluetta kokonaisuutena ottaen huomioon myös liikenneturvallisuusnäkökohdat (ml. entinen Ojaniemen alue).

Liikuntapuistoon valmistui kevään aikana myös ulkokuntosali. Liikuntapuistosta puuttuu vielä opaskartta.

Vapaa-aikapalveluissa työskentelee vapaa-aikaohjaaja sekä hanketyöntekijänä liikuntaneuvoja.

Valtuuston päätöksellä sivistys- ja hyvinvointilautakunta jakaa vuonna 2026 liikuntajärjestöille avustuksia yhteensä 4.250 euroa.

Liikunta- ja ulkoilupalvelujen kokonaismenojen arvioidaan olevan 115.993 euroa vuonna 2026.

Kuntosalipalvelut

Kuntosalipalvelut on eriytetty omaksi kustannuspaikaksi. Kuntosalille on vuokrattu uudet ajanmukaiset ja esteettömät tilat vuoden 2022 aikana. Uusi kuntosali on saanut reilusti

positiivista palautetta ja kävijämäärät ovat nousseet merkittävästi. Syksyllä 2025 kuntosalille hankittiin kaksi uutta laitetta kävijöiden toiveiden mukaisesti. Kävijämaksuista saadut tulot ovat ylittäneet odotetut maksutuotot vuosittain, joka myös kertoo kuntosalin suosioista. Nykyinen vuokrasopimus on voimassa loppuvuoteen 2027 saakka.

Kuntosalipalveluiden kokonaismenojen arvellaan olevan 55.425 euroa ja tulojen 25.600 euroa vuonna 2026.

Toiminnalliset tavoitteet: liikunta ja vapaa-aika

Toimenpide	Kuvaus	Vastuutaho	Mittari	Toteutumisen
Harrastusmahdollisuuksien monipuolistaminen ja harrastamisen ilon lisääminen	Järjestetään Harrasteviikko, jossa esitellään eri harrastusmahdollisuuksia	Liikuntaneuvoja, vapaa-aikaohjaaja	Toteutumisen ja kävijämäärät	
Hyvinvointia lisäävät tapahtumat	Toteutetaan teemapäivät (kuntosalin avoimet ovet, kehonkoostumismittaus)	Liikuntaneuvoja, vapaa-aikaohjaaja	Toteutumisen ja kävijämäärät	
Luontoliikunnan edistäminen	Järjestetään luontoliikuntatapahtuma	Liikuntaneuvoja, vapaa-aikaohjaaja	Toteutumisen ja kävijämäärät	
Lisätään mahdollisuutta osallistua vapaa-ajantapahtumiin kunnan ulkopuolella	Järjestetään pelimatka	Vapaa-aikaohjaaja	Vähintään 2 vuodessa.	

Nuorisopalvelut

Etsivä nuorisotyö

Kihniön etsivässä nuorisotyössä periaatteena on olla helposti tavoitettavissa ja lähellä. Etsivän nuorisotyön piiriin voi nuori itse hakeutua missä asiassa tahansa ja milloin tahansa. Etsivä itse pyrkii tavoittamaan kunnassa ne nuoret, jotka jäävät opintojen ja työelämän ulkopuolelle tai joista omaisille tai muille toimijoille on noussut huoli. Yhteistyötä etsivä tekee mm. TE-toimiston, sosiaalitoimen, toisen asteen oppilaitosten, opinto-ohjaajien ja puolustusvoimien kanssa.

Tulevana vuonna etsivä nuorisotyö tulee olemaan esillä peruskoulun lisäksi myös kutsunnoissa, ammattikoululla, lukiolla sekä nuorisotilalla. Yhtenäiskoulun ysiluokkalaisille järjestetään keväällä etsivän nuorisotyön oppitunti, jossa palvelua tehdään tutuksi. Etsivä nuorisotyöntekijä on vahvasti mukana koulun arjessa ja tekee ehkäisevää nuorisotyötä.

Vuonna 2025 käytössä oli valtakunnallinen yhteysetsivaan.fi -palvelu. Etsivän nuorisotyön tilastointia toimitetaan neljännesvuosittain AVI:lle, joka seuraa etsivän asiakasmääriä ja muuta toimintaa. Tämä jatkuu vuonna 2026.

Työhön kuuluu jonkin verran myös alueellista yhteistyötä ja työn kehittämistä alueellisen etsivätyön koordinaattorin ohjauksessa sekä raportointia Aluehallintovirastolle. Etsivä nuorisotyö osallistuu myös alueella toteutettavaan muuhun kehitystyöhön aktiivisesti.

Etsivälle nuorisotyölle on varattu nuorisotyöntekijän työajasta 30 %.

Koulunuorisotyö

Koulunuorisotyöntekijä on matalalla kynnyksellä läsnä ja tukena nuorten kouluarjessa. Koulunuorisotyöntekijä kohtaa nuoria koulupäivän aikana, osallistuu ryhmäytyksiin, välitunneille sekä toimii ammatillisena nuorten, koulun aikuisten, vanhempien sekä nuorten parissa toimivien kanssa. Tunne- ja kaveritaitojen sekä nuorten itsetunnon kehittäminen on tärkeä osa koulunuorisotyöntekijän työtä, tällä edistetään sosiaalista vahvistamista, yhteisöllisyyttä ja tasavertaisuutta.

Koulunuorisotyöntekijä on pääsääntöisesti paikalla tiistaista perjantaihin. Koulupäivien aikana koulunuorisotyöntekijä kohtaa nuoria, joko omassa tilassaan tai välitunneilla. Koulunuorisotyöntekijä on nuorille tavoitettavissa koko koulupäivän ajan kiireettömänä aikuisena.

Koulunuorisotyöntekijä järjestää nuorille välitunneille tempauksia esim. kahvivälkät ja joulukalenteri. Yhteistyötä tehdään tiiviisti koulukuraattorin kanssa.

Koulunuorisotyötä tekee nuorisotyöntekijä, jonka työajasta 60 % on varattu koulunuorisotyölle.

Nuorisotila

Kihniöön avattiin nuorisotila keväällä 2024. Nuorisotila on suunniteltu ja toteutettu yhdessä nuorten kanssa. Tilan toiminnasta, aukioloista sekä siisteydestä vastaa nuorisotyöntekijä, jonka työajasta on varattu 10 % nuorisotilatyöhön.

Nuorisotilalla nuoret saavat viettää aikaa, pelailla ja tehdä ruokaa turvallisen aikuisen läsnä ollessa. Nuorisotilalta löytyy biljardipöytä, Playstation, lautapelejä, videotykki sekä pöytäjalkapallo. Tilalla on käytössä myös keittiö.

Nuorisotila on auki perjantaisin sekä silloin tällöin lauantaisin.

Nuorisotoimeen on saatu hankeavustusta etsivään nuorisotyöhön sekä koulunuorisotyöhön. Tavoitteena on järjestää palvelua riippumatta siitä, myönnetäänkö vuodelle 2026 enää hankeavustusta. Nuorisotyö on merkittävä osa nuorten hyvinvointia.

Valtuuston päätöksen mukaisesti sivistys- ja hyvinvointilautakunta jakaa vuonna 2026 nuorisjärjestöille avustuksia yhteensä 5.750 euroa, joka sisältää 4H –yhdistykselle maksettavan palkkausavustuksen, jonka suuruuden päättää kunnanhallitus.

Tavoitteena on myös järjestää erilaisia tapahtumia nuorille yhdessä seurakuntien sekä järjestöjen ja yhdistysten kanssa. Koulun oppilaiden hyvinvoinnin tukemiseksi on järjestetty Marrasmessuja vuodesta 2023 lähtien. Vuonna 2026 messuja ei järjestetä. Vuonna 2026 järjestetään Nuorten katufestarit, joiden järjestämiseen on varattu 2000 euroa.

Nuorisopalvelujen kokonaismenojen arvioidaan olevan 71.329 euroa vuonna 2026.

Toiminnalliset tavoitteet: nuorisotoimi

Toimenpide	Kuvaus	Vastuutaho	Mittari	Toteutuminen
Nuorten osallisuuden ja vaikutusmahdollisuuksien lisääminen	Toteutetaan osallistavan budjetoinnin malli, jossa nuoret päättävät osan nuorisopalveluiden varoista	Nuorisovaltuusto, nuorisotyöntekijä, vapaa-aikaohjaaja	Toteutuminen	
Nuorten äänen esiin tuominen päätöksenteossa	Toteutetaan nuorille suunnattuja kyselyitä ja keskustelutilaisuuksia	Nuorisotyöntekijä, vapaa-aikaohjaaja, hyvinvointijohtaja	Vähintään 2 kyselyä/keskustelutilaisuutta vuodessa	
Nuorille suunnattujen tapahtumien järjestäminen	Järjestetään nuorten katufestarit yhteistyössä nuorten kanssa	Nuorisotyöntekijä, vapaa-aikaohjaaja, hyvinvointijohtaja	Tapahtumien toteutumien ja osallistujamäärä	
Nuorisotilan turvallisuuden ja viihtyisyyden kehittäminen	Parannetaan nuorisotilan turvallisuutta kävijämäärän kasvaessa hälytysjärjestelmällä ja valvojien lisäämisellä	Nuorisotyöntekijä, hyvinvointijohtaja	Toteutuminen	

Vapaa-aikatoimen hankkeet

Vuodelle 2026 on haettu liikuntaneuvonnan hankerahoitusta kohdistuen lapsiperheille ja yli 15-vuotiaille nuorille sekä nuorille aikuisille. Hankkeen tavoitteena on lisätä liikuntaa niin lapsiperheille kuin nuorille, ohjata heidät liikuntaneuvonnan pariin ja lisätä kokonaisvaltaista hyvinvointia. Ajatuksena on hyödyntää luontoliikuntaa ja eläinten kanssa vietettyä aikaa, jotka molemmat tutkitusti parantavat hyvinvointia. Lisäksi etenkin nuorille käytämme apuna terveysteknologiaa, mikäli hankerahoitusta saadaan.

Haemme hankerahoitusta myös työikäisille ja erityisesti kunnan henkilöstön hyvinvointiin liittyen. Tarkoituksena on järjestää työhyvinvointia tukevaa toimintaa niin liikunnan, sosiaalisten tapahtumien, ravitsemuksen kuin vaikkapa työnohjauksen merkeissä.

Sohvalta luontoon -hankkeelle on haettu lisääaikaa, jonka avulla mahdollistetaan olemassa olevan etenkin ikääntyneille suunnatun liikunnan ja -ryhmien jatkumisen. Lisäksi sen avulla pystytään järjestämään erilaisia luontoliikuntahetkiä ja -tapahtumia.

Talousarviovuonna on käynnissä seuraavat hankkeet

- Liikuntaleiri 2025 (1.5.2025-31.5.2026) (AVI)
- Harrastamisen Suomen malli Kihniössä (1.8.2025 – 31.07.2026) (AVI)
- Etsivä nuorisotyö Kihniön kunnassa (1.8.2025 – 31.7.2026) (AVI)
- Sohvalta luontoon ja ikiliikkujaksi (1.2.2025 -) (AVI)

Vapaa-aikapalvelut

	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatuotot	75.315	84.327	71.735	70.000	80.600
Toimintamenot	-221.646	-283.821	-242.330	-289.956	-341.686
Toimintakate	-146.331	-199.494	-170.595	-219.956	-261.086

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Hyvinvointityön tavoitteena on vahvistaa kunnalle kuuluvaa terveyden ja hyvinvoinnin edistämistehtävää sekä kuntalaisten osallisuuden lisäämistä sekä hyvinvointialueen, kolmannen sektorin ja muiden sidosryhmien kanssa tehtävää verkostoyhteistyötä. Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa on jäänyt suppeaksi. Lisäksi hyvinvointialuetta ei ole saatu mukaan hankkeiden yhteistyökumppaniksi. Konkreettiset teot kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi ovat jääneet kunnan vastuulle. Vuonna 2026 tullaan panostamaan laajemmalle yhteistyölle ja sellaisille hankkeille, jolla saadaan konkreettista hyötyä kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.

Pirkanmaan hyvinvointialue on ollut suurten muutosneuvottelujen alla vuonna 2025 ja palveluita on karsiutunut. Hyvinvointialueiden talouden sopeuttaminen jatkunee vuodelle 2026. Lähipalveluiden karkaaminen kauemmaksi on todellinen riski tulevana vuotena, jonka vuoksi kunnan rooli tulee korostumaan HYTE-palveluiden järjestämisessä. Tulevaisuudessa on tärkeää käydä keskustelua siitä, mikä on kunnan lakisääteinen velvollisuus ja mikä hyvinvointialueiden velvollisuus. Hyvinvointialueille kuuluvia palveluja on pyritty

vyöryttämään kunnille, koska myös hyvinvointialueet kamppailevat rahoituksen ja resurssien kanssa. Suurimmalla osalla kunnistakaan ei kuitenkaan ole resursseja tuottaa rajapinnassa olevia palveluita.

Hyvinvointijohtajan viran tehtäviin kuuluu johtaa hyvinvointityön kokonaisuutta ja yhteistyötä kunnan toimialoihin ja sidosryhmiin. Hyvinvointijohtaja toimii kunnan hyvinvointikoordinaattorina ja ehkäisevän päihdetyön koordinaattorina. Kihniössä on viranhaltijoiden toimesta organisoitu poikkihallinnollinen työryhmä edistämään suunnitelman toteutumista. Työryhmään kuuluvat kunnanjohtaja, hyvinvointijohtaja, tekninen johtaja, vapaa-aika ohjaaja, nuorisotyöntekijä, hyvinvointialueen edustaja, vanhus- ja vammaisneuvoston sekä nuorisovaltuuston edustajat.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen määrärahaksi on arvioitu 26 169 euroa. Kunnille maksetaan yleisen valtionosuuden yhteydessä HYTE-osuutta, joka lasketaan kaavalla: Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen perushinta x kunnan asukasluku x kunnan HYTE-kerroin / koko maan HYTE-kerroin. Hyvinvointia ja terveyttä edistävällä toiminnalla kerrointa voidaan nostaa, jolloin HYTE-osuutta voidaan saada enemmän.

Talousarviovuonna 2026 astuu voimaan uusi laaja hyvinvointisuunnitelma, johon yhdistetään päihde- ja mielenterveyssuunnitelma sekä ikääntyneen väestön suunnitelma.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2025
Toimintatuotot	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-11.189	-52.949	-44.528	-48.154	-48.901
Toimintakate	-11.189	-52.949	-44.528	-48.154	-48.901

Muut sivistyspalvelut

Musiikkiopisto

Kihniöläisillä lapsilla ja nuorilla on mahdollisuus musiikin opiskeluun Ylä-Satakunnan musiikkiopistossa, joka toimii Sasky koulutuskuntayhtymän alaisuudessa. Musiikkiopisto järjestää musiikin perusopintojen ja syventävien opintojen opetusta lkaalisissa, Kihniössä ja Parkanossa. Arvioidut kustannukset vuodelle 2026 ovat 17.000 euroa.

	2020	2021	2022	2023	2024	2025 (jatkavat, ei uusia)	2026 (sovitut paikat)
Kihniö	37	38	28	26	28	25	34

Kansalaisopisto

Kansalaisopistona Sasky koulutuskuntayhtymän alaisuudessa toimii Petäjä-opisto. Toiminta-alueena on Hämeenkyrö, Kankaanpää, Karvia, Kihniö, Parkano ja Pomarkku.

Vuonna 2024 toteutuneita kursseja on ollut 32 ja osallistujia 318. Kevätkaudella 2025 toteutuneita kursseja on ollut 16 ja osallistujia 155. Kansalaisopiston vuosikustannukset on arvioitu 28.000 euroksi.

	Toteutuu keväällä 2025	Tavoite syksyille 2025	Ehdotus tavoitteeksi vuodelle 2025	Ehdotus tavoitteeksi vuodelle 2026
Kihniö	430	370	800	800

Museopalvelut

Esinemuseo on ollut avoinna supistetuin aukioloajoin kesät 2024–2025. Kesällä 2026 aukioloaikoja laajennetaan.

Museopalvelujen määrärahaksi on varattu 1.845 euroa vuonna 2026.

Kulttuuripalvelut

Kulttuuritoimi järjestää erilaisia tapahtumia ja näyttelyitä määrärahojen puitteissa. Kihniön ev.lut. seurakunnan kanssa yhteistyönä järjestetään itsenäisyyspäivän juhla. Vuonna 2026 kulttuuritapahtumien järjestämistä varten haetaan hankkeita sekä tehdään yhteistyötä Kihniön järjestöjen ja yhdistysten kanssa. Kirjastotoimi osallistuu talousarviovuotena kulttuuritapahtumien toteuttamiseen omien resurssiensa puitteissa.

Vuonna 2026 jatketaan yhteistoimintaa Kihniö-seuran kanssa kesäajan oppaan palkkaamiseksi Wanhaan Puumilaan ja Hietasen kotiseutumuseoon. Kulttuuripalveluista maksetaan oppaan palkka viideksi viikoksi Puumilaan. Opas järjestää Wanhassa Puumilassa lisäksi erilaisia tapahtumia yhdessä hyvinvointijohtajan kanssa.

Valtuuston päätöksen mukaisesti sivistys- ja hyvinvointilautakunta jakaa vuonna 2026 kulttuuritoiminnalle avustuksia yhteensä 1.700 euroa.

Kulttuuripalvelujen määrärahaksi on varattu 18.759 euroa vuonna 2025.

Muut sivistyspalvelut

	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatuotot	9.051	7.500	0	0	0
Toimintamenot	-68.623	-68.703	-50.671	-64.367	-61.604
Toimintakate	-59.572	-61.003	-50.671	-64.367	-61.604

Toiminnalliset tavoitteet: museo ja kulttuuri

Toimenpide	Kuvaus	Vastuutaho	Mittari	Toteutuminen
Kulttuuritarjonnan lisääminen	Järjestetään musiikkikonsertti Puumilassa yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa	Vapaa-aikaohjaaja, hyvinvointijohtaja	Tapahtuman toteutuminen ja osallistujamäärä	
	Järjestetään teatteri- tai konserttimatka kuntalaisille	Sivistystoimen toimistosihteeri, hyvinvointijohtaja	Matkan toteutuminen ja osallistujamäärä	
Lisätään museoiden vetovoimaa ja järjestetään tapahtumia museoiden tiloissa	Museoiden aukioloaikojen laajentaminen	Hyvinvointijohtaja	Museot ovat auki 5 päivää viikossa 5 viikon ajan 6 tuntia päivässä	
	Tapahtumien järjestäminen museoiden tiloissa	Museoiden oppaat, hyvinvointijohtaja	Vähintään 4 tapahtumaa vuodessa	

Sivistystoimen päävastuualue yhteensä

	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatuotot	805.936,89	816.172,60	812.232	626.545	732.052
Toimintamenot	- 3.879.805,44	- 4.089.770,86	-4.042.466	-3.791.595	-3.932.870
Toimintakate	- 3.073.868,55	- 3.273.598,26	-3.230.233	-3.165.050	-3.210.818
Poistot	- 21.046,89	-1.150,11	0	-2.250	0
Tulos	- 3.094.998,45	- 3.274.748,37	-3.230.233	-3.167.300	-3.210.818

Sivistystoimen riskien arviointi

Vuonna 2026 sivistys- ja hyvinvointilautakunnan alaisten toimintojen suurimpana riskinä on määrärahojen riittäminen. Sivistystoimen suurimmat menot koostuvat henkilöstökuluista ja sisäisistä vuokrista. Vuonna 2025 tehty koulukuljetusten kilpailutus tulee nostamaan matkustuskulujen hintoja vuonna 2026. Lisäksi ICT-palvelut, erilaisten käyttöjärjestelmien lisenssit sekä elintarvikkeiden hintojen nousu nostavat sivistystoimen menoja. Resurssien riittävyys on yhteydessä työhyvinvointiin sekä palveluiden laatuun. Vaa'an toisella puolella painaa huoli kunnan itsenäisyydestä ja riski työpaikkojen ja palveluiden menettämisestä, jos kunta menettää itsenäisyytensä.

Kansallisesti kouluturvallisuus on myös puhututtanut, sillä viimeisten vuosien aikana on ollut useita väkivalta- ja uhkatilanteita kouluissa eri puolella Suomea. Henkilökunta on kokenut epävarmuutta, jonka vuoksi koulun kuulusjärjestelmä uusitaan ja tulevalle vuodelle hankitaan hälytysjärjestelmä henkilökunnan puhelimiin. Myös nuorisotyöntekijän turvallisuuteen tulee panostaa hänen tehdessään kotikäyntejä ja toimiessaan valvojana nuorisotilalla.

Riskinä on lisäksi henkilökunnan jaksaminen. Sivistystoimessa toimii paljon työntekijöitä, joilla on yhdistelmävirkoja ja -toimia. Resurssien vähäisyyden vuoksi kaikkea merkittävää hiljaista tietoa ei ole pystytty muuttamaan eksplisiittiseen muotoon. Vuonna 2026 tulee jatkaa eri roolien sisältöjen tasapainottamista. Myös sivistystoimen sisäistä ilmapiiriä tulee parantaa sekä hierarkista työkulttuuria vähentää. Viestintään tulee edelleen panostaa huomattavasti paremmin, jotta henkilökunnalla on faktatietoa asioista, eikä spekulatioille ole aihetta.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kannalta riskinä on palveluiden karkaaminen entistä kauemmas. Terveyserot tulevat kasvamaan, jos kuntalaiset eivät enää pääse terveyspalveluiden piiriin. Kaukana olevat palvelut ovat monille saavuttamattomissa. Kunnan rooli palveluiden tuottamisessa kasvaa, mutta rahoitukseen ei ole näkyvissä korotusta. Kuntien ja hyvinvointialueiden keskinäiset linjaukset siitä, kenelle palvelun tuottaminen kuuluu, on merkittävässä roolissa tulevaisuudessa ja niistä tulee pitää kiinni.